

Okullarda Ortak Dil Kullanımı
(Common Inclusive Language)
Projesi Eğitim M¼fredatı
Erasmus +

Uluslararası (CC BY 4.0)

<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/legalcode.tr>

“CIL” Konsorsiyumu

CGEDER, Dr. Pretis SINN, Unterst¼tzungsverein Schulpsychologie
Steiermark, PHSt University College of Teacher Education Styria, DI
Wilhelm Stadler / InfoPro, Obrazovanie za site, Primary School Vanco
Prkev, MSH Medical School Hamburg, Phoenix GmbH, Down Sendromu
Derneđi

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Uluslararası (CC BY 4.0) <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/legalcode.tr>

Bu proje, Avrupa Komisyonunun desteği ile s¼rd¼r¼lmektedir. Bu sunum yalnızca yazarın g¼r¼ş¼n¼
yansıtılmaktadır ve Komisyon bunun kullanılmasından herhangi bir şekilde sorumlu değildir.

İçindekiler

1.Okullarda Ortak Dil Kullanımı Projesi Eğitim Müfredatı	2
1.1 Giriş.....	2
1.2. Temel.....	3
1.3 İleri Düzey/ Planlama yetenekleri.....	3
1.4. İletişim - Katılım.....	4
2.Müfredat İçeriği.....	4
3. Yararlanabileceğiniz materyaller	7
3.1 Temel.....	7
3.2 İleri Düzey/ Planlama yetenekleri.....	8
3.3 İletişim – Katılım	9
ICF Alt Kategorileri.....	9
ICF Alt Kategorileri.....	10
ICF Dokümantasyon Kullanımı Çerçevesi	11
4. Türkçe kaynaklar.....	12

1. Okullarda Ortak Dil Kullanımı Projesi Eğitim Müfredatı

1.1 Giriş

ICF (İşlevsellik, Yeti Yitimi ve Sağlığın Uluslararası Sınıflandırılması, Dünya Sağlık Örgütü DSÖ-2001), Birleşmiş Milletler Engelli Haklarına İlişkin Sözleşme stratejileri doğrultusunda, sağlık sorunu olan bireyin durumunu tanımlamak için kullanılan ortak bir dildir. ICF, sosyal bütünleştirmeyi, uluslararası/sektörler arası karşılaştırma yapabilme imkanını arttırdığı, anlamlı aktivitelerle ebeveynlerin ve öğrencilerin katılımına odaklanır. Bu sebeple ICF, pek çok Avrupa Birliği ülkesinde öğrenme temelli teknikler ve deneyimlerle yürütülen bir problem çözme yöntemi olarak öngörülmektedir.

ICF engelliği (özel gereksinimi) evrensel bir insan deneyimi olarak görür ve bu deneyimi yukarıda belirtilen ilkeler çerçevesinde yaygınlaştırır. Bunun yanında ICF, bireyin becerilerini yaş, psikolojik testler ve okul müfredatıyla bağlantılı olarak değerlendirmeyi destekleyen bir sistemdir.

Okullarda ICF kullanımı, öğretmenlerin yeni yeterlilikler ve beceriler kazanmasını gerektirir. Bu beceri ve yeterlilikler; ICF hakkında bilgi sahibi olmak, farklılıklara hitap etmek, sinerji yaratmak ve dışlanmaktan ya da okul/toplum bütçelerini aşmaktan kaçınmak için ihtiyaçlar ile sunulan hizmetleri eşlemektir. Katılım ve sosyal bütünleşme, engelliliği (özel gereksinimi), insan ve çevre arasındaki bir etkileşim olarak tanımlamayı arttırmaktadır: akranları, özel gereksinimi olan bireyin YAPABİLDİKLERİNİ anlarlar.

Bu çerçevede genel eğitim sistemine devam eden özel gereksinimi olan çocukların, ebeveynlerin profesyonellerce oluşturulan ekibin etkin bir üyesi olmasını sağlamak önemlidir.

Bu amaçla aşağıdaki içerik belirlenmiştir.

Müfredat bölüm 1: TEMEL: Bu, ICF'nin temel uygulaması.

Müfredat bölüm 2: GELİŞMİŞ: Bu, ICF'nin belgeleme ve planlama araçlarına dahil edilmesi ile ilgilidir.

Müfredat bölüm 3: EKSTRA: Bu, iletişime ve KATILIM'a odaklanmaya ilişkindir.

Müfredatın uygulanma şekli tanımlanmamıştır, ancak sertifikasyon kriterleri içerisinde asgari gereklilikler (zaman, organizasyon, transdisiplinerlik) ele alınmaktadır.

1.2. Temel

Avrupa Yetenek Çerçevesi Seviye/Bağlık	Bilgi	Yetenek	Genişletilmiş Yetenekler
3 Temel	<p>Katılımcılar, ICF'nin gelişimini ve orijinal motiften kademeli temel yapısı ve ubularının uygulanmasını da anırlar. İşlevsel, sosyal fonksiyonları, sosyal yapıları, aktivite ve katılımcı bileşenleri ile çevresel faktörler ve kişisel faktörler bileşenleri tarafından tanımlanmış durum farkındadır.</p> <p>Katılımcılar ICF'deki engelliğin tanımına bilimler ve bu tanımın, sosyal çevreyle ilişkili tanımından yarar edebilirler.</p> <p>ICF'nin sağlık bilimi sistemleri için sistematik bir kodlaması sistemi sağladığına ve sağlık ve eğitimde ilgili durumları, sonuçları ve beklentilerini anlamak ve incelemek için bilimsel bir temel oluşturduğuna bilimler.</p> <p>Kaynak yönlendirme ile birlikte, ICF'nin uygulanmasını için gerekli olan spesifik araçların, ortak bir dil oluşturarak ve sağlık ve eğitimde ilgili durumlarda tanımlanarak için bir çerçeve oluşturmak olduğunu bilimler.</p>	<p>Katılımcılar, engelliği ICF standartlarına dayanarak, katılımcıdaki katılımlar olarak tanımlayabilirler.</p> <p>Farklı bileşenleri aralarında ve bunların ilişkilerini ve engelliği olan öğrencilerini bilimler.</p> <p>Profesyoneller, hastalar/danışmanlar ve sosyal yapıların Disiplinlerarası koordinasyonu sağlamak için yapıları organize eden okulları konularında bir görüşleri vardır.</p>	<p>Katılımcılar, ICF sınıflandırmasını kullanarak, sağlık ve eğitimde ilgili durumlarda tanımlayabilirler.</p>

1.3 İleri Düzey/ Planlama yetenekleri

Avrupa Yetenek Çerçevesi Seviye/Bağlık	Bilgi	Yetenek	Genişletilmiş Yetenekler
4-5 İleri Düzey/ Planlama yetenekleri	<p>Katılımcılar, çeşitli özel gereksinimlerin bir sonucu olarak geliştirilen ICF'nin farklı gelişme araçlarını (örneğin temel ayarlar, kontrol listeleri, e-araçlar ...) bilimler.</p> <p>WHO'nun ICF için kodlama yönergesini bilimler.</p> <p>Kodlamanın yanında, her bir vaka için tanımlamanın zorluğu olduğunu anlaşırlar.</p>	<p>Katılımcılar, ICF maddelerini farklı vakalara uygulayarak, uygulamalı deneyim kazanırlar.</p> <p>Çalışma ortamlarında değişik yardımcı programlar/araçların kullanımına aşinadılar ve bu araçlardan en az birini uygulamalı olarak kullandılar.</p> <p>Hastana/danışman, tüm bileşenler (kaynaklar ve engellen) dikkate alınarak katılımcı-doğruları fa edebilirler.</p> <p>Kaynakların dahil edildiği yöntemleri bilimler ve bu yöntemleri uygulamalı deneyimlerle öğrendiler.</p>	<p>Katılımcılar, hasta/danışman ve ebeveyn düzenlen ekip toplantıları, belgeleme ve görüşmeleri çoklu bakı açısından dolayı, takdir ve teşvik eder.</p> <p>Kendi bilgilerini paylaştıkları, diğer uzmanlara hastalar/danışmanlar ve ebeveynlerine yönelik görüşleriyle ilgilendikleri toplantılar düzenlerler.</p> <p>Katılımcılar, hasta/danışmanlar ve ebeveyn görüşlerini de içeren, disiplinlerarası yaklaşımla ortak hedefler belirleyebilirler.</p> <p>Katılımcılar, sonuçları bir gelişim ve terapi planında belgeleyebilirler.</p>

1.4 İletişim- Katılım

Avrupa Yetenek Çerçevesi Seviye/Bağlık	Bilgi	Yetenek	Genişletilmiş Yetenekler
6-8 Etik/İletişim Katılım	<p>Bir kişinin işlevleri ve sağlığına yönelik farklı bakış açıları için biyo-psiko-sosyal yaklaşım bilimler.</p> <p>Engelliğin değerlendirilmesinde çok yönlü bakış açısının farkındadır.</p> <p>Katılımcılar, ICF sınıflandırmasını kişilerin de, sağlık durumlarının çevresel ve kişisel faktörleri etkilediğini birlikte sınıflandırdığını bilincindedir.</p>	<p>Katılımcılar, ICF standartlarına dayalı olarak, uzmanlar arasında çok disiplinli bir koordinasyonu kurabilirler.</p> <p>Katılımcılar, işlevleri tanımlayarak değerlendirirken hasta/danışmanlara bakış açılarına dahil ederler. Sınıflandırmaları (örneğin, geniş yap, kapasite veya konuşma) ifade edebilirler) bu katılımlar engelleyecekse, bireyin sorumlusu aktif bir katılımlar olabilirler.</p> <p>Katılımcılar sonuçları alanında uygulamalı deneyimleri kazanırlar.</p>	<p>Katılımcılar, ICF'nin uygulanmasını ve sınıflandırmasını kullanarak, DISC'nin etik kuralları ile ele alırlar.</p> <p>Disiplinlerarası danışmanlık sürecindeki iletişim zorluklarını veya danışman/bakıcı ilişkileri de görüşmelerdeki zorlukları tartışabilirler ve görüşme yöntemlerinde kendilerini tutarlı olarak kullanabilirler.</p> <p>Katılımcılar, ICF kayıtlarını kullanarak sonuçları uygulamalı yapabilirler.</p>

2.Müfredat İçeriği

Genel Bakış

Okullarda ICF kullanımını sağlamak için oluşturulan bir Erasmus+ projesi

“Okullarda Ortak Dil Kullanımı” projesi ile gelişimsel farklılıkları olan öğrencilerle çalışan profesyonellerin kullanabileceği araçlar oluşturulması hedeflenmektedir. Bu araçlarda, çocuğun bireysel öğrenme düzeyini tanımlamak ve beceri temelli, bütünsel, disiplinlerarası değerlendirmeye ve planlama sürecine olanak tanımak için ICF (İşlevsellik, Yeti Yitimi ve Sağlığın Uluslararası Sınıflandırılması - International Classification of Functioning, Dünya Sağlık Örgütü 2001) kullanılmaktadır.

Proje Prof. Dr. Manfred Pretis koordinasyonunda Avusturya, Almanya, Makedonya ve Türkiye olmak üzere 4 Avrupa ülkesinden 10 ortak ile uygulanmaktadır. 1 Ekim 2018 tarihinde başlamıştır ve 31 Ağustos 2021 tarihinde tamamlanacaktır.

Sosyal Çerçeve

İşlevsellik, Yetiyitimi ve Sağlığın Uluslararası Sınıflandırması (ICF, WHO 2001), sadece yetersizlikler ve kısıtlılıkların tanımlanmasında değil aynı zamanda özel gereksinimi olan bireylerin becerilerinin belirlenmesinde de kullanılan bir sınıflandırma sistemidir. Ebeveyn ve farklı alanlardaki profesyonellerin (Hekimler, Çocuk Gelişimciler, Hemşireler, Terapistler, Psikologlar, Eğitimciler, Rehber Öğretmenler...) ile ebeveynin ortak dil kullanmasını sağlayan bir tamamlayıcıdır.

Hastalıkların tanılanması gereksinimi ilk olarak 1853 yılında düzenlenen İlk Uluslararası İstatistik Kongresinde gündeme gelmiş ve görüşülmüştür. Kongrede «ölümün sınıflandırılması» üzerinde durulmuş ve çalışmalar bu yönde başlamıştır. 1855 yılında William Farr sınıflandırmayı anatomi temelinde uygulamaya başladı. İnsan anatomisini temel alan bu sınıflandırma yaklaşımı hastalığın bulunduğu bölgeye odaklanmıştır. Aynı yıllarda Marc D’espine hastalığın doğasına yönelik bir sınıflandırma kullanmaya başladı. 1891 yılında Jacques Bertillon başkanlığında bir komite ölüm nedenleri ile ilgili yeni sınıflandırma hazırlamaya başladı ve 1983 de tamamlandı. Sınıflama, genel hastalıklar ile belli bir organ ya da anatomik bölgeye özgü hastalıkların birbirinden ayrılması ilkesine dayanmaktadır. Fransız hükümeti 1900 de Ölüm

nedenleri sınıflandırılmasının yenilenmesi çağrısında bulunduktan sonra on yıllık konferanslar başlamış oldu.

Dünya Sağlık Örgütü(DSÖ) 1948 yılında kuruldu. Örgütün görevlerinden olan «Sağlık alanında uluslararası nitelik taşıyan çalışmalarda yönetici ve koordinatör makam sıfatıyla hareket etmek.», «Hastalıkların, ölüm nedenlerinin kamu sağlığı uygulama metotlarının uluslararası nomanklatürlerini tayin etmek ve ihtiyaca göre yeniden gözden geçirmek.», «Teşhis yöntemlerini gerektiği kadar standart hale getirmek.» maddeleri gereği hastalıkların sınıflandırılması çalışmalarından sorumlu kurum olmuşlardır. Bu tarihten itibaren Uluslararası Hastalıkların Sınıflandırılması Sisteminin yürütücülüğünü DSÖ yürütmektedir.

Philip Wood, 1973 yılında ilk uluslararası sınıflandırma sistemini oluşturmuştur (Ertürk, BB.(2004). İşlevsellik, Yetiyitimi ve Sağlığın Uluslararası Sınıflandırılması. *ÖZ-VERİ Dergisi*, 1(1), pp 65-84.). Oluşturulan sınıflandırma; bozukluk (impairment); Yetiyitimi (disability); engel (handicap)-International Classification Of Impairments, Disabilities, and Handicaps (ICIDH)olarak 1980 yılında yayımlanmıştır. 1993 yılında DSÖ dökümanı «Bozukluk, Yetiyitimi Ve Engelliliğin Uluslararası Sınıflandırılması adı altında kabul etmiştir. DSÖ sınıflandırmalarının klinik ortamda kullanılabilmesi için 10 yıl süren çalışmaya sivil toplum örgütleri ve resmi kurumlar katılmışlardır. Sınıflandırma ve değerlendirmelerle ilgili 3000 den fazla alan içeren bir bilgi havuzu oluşturulmuştur. Bu havuzun içeriğinde insanın vücut, birey ve sosyal alandaki işlevler bulunmaktadır. Çalışma sonucunda ICIDH-2 oluşturulmuştur.

ICIDH-2 alan uygulaması on beş ülkede yapılmasının ardından uygulanabilirlik ve güvenilirlik çalışmaları tamamlanarak 2001 yılında İşlevsellik Yetiyitimi ve Sağlığın Sınıflandırılması (International Classification of Functioning-ICF) adı altında yayımlanmıştır. Sınıflandırmanın en önemli özelliği ise bireyin çevresel faktörlerin değerlendirildiği biopsikososyal bir çerçeve oluşturulmuş olmasıdır(berrin makale-Threats, 2001).

ICD-10 Türkiye’de ve dünyada yaygın olarak kullanılan sınıflandırma sistemidir. ICF’in amaçları:

1. Sağlık çalışanları, araştırmacılar, siyasetçiler gibi toplumda farklı kullanıcılar arasında sağlık ve sağlıkla ilgili durumlarla ilgili iletişimi artırmak için ortak bir dil

oluşturma amacı ICF'in geliştirilmesindeki temel amaç olarak nitelendirilmektedir. Ortak dil oluşturma amacı tüm sınıflama sistemlerinin temelini oluşturmaktadır.

2. ICF yalnız hastalıkların sınıflamasını değil, aynı zamanda kişi ve toplumların sağlık koşullarını da kapsar. Bu nedenle ülkelerin sağlık durumunu yansıtması ve ülkeler ya da toplumlar arası karşılaştırma fırsatı yaratması amaçlanmaktadır.

3. ICD sadece etiyoloji hakkında bilgi verirken ICF etiyoloji dışında hastalığın kişiyi nasıl etkilediği ile ilgili ayrıntılı bilgi sahibi olunmasını sağlamakta, böylelikle hastalıklarla ilgili araştırmaların kapsamını genişletmektedir.

4. ICF'in sigortacılık, sosyal güvenlik, çalışma, eğitim, ekonomi, sosyal politika gibi farklı sektörler tarafından yasaların hazırlanmasında ve çevresel düzenlemelerde kullanılması amaçlanmaktadır (1).

ICF Kullanım alanı	Kullanım şekli
Klinik	Değerlendirme, tedavi ve özel durumların eşleştirilmesi; mesleki değerlendirme, rehabilitasyon ve sonuç değerlendirme.
Araştırma	Yaşam kalitesi veya çevresel faktörlerin ölçülmesinde.
Sosyal Politika	Sosyal güvenliğin planlaması, çevresel tasarım ve uyarılama.
Eğitimsel	Müfredat geliştirmek, sosyal etkinlik oluşturmak ve farkındalığı arttırmak.
İstatiksel	Nüfus araştırmaları veya bilgi sistemlerinin yönlendirilmesinde.

Çocukluk dönemi 0-18 yaş grubunu kapsamaktadır. Bu dönemde edinilen veya geçirilen sağlık sorunlarının tedavisi sürecinde çocuğun sadece fiziksel iyiliğinin sağlanması tam olarak gelişme hakkının(Çocuk Hakları Sözleşmesi) sağlanması temel alındığında yeterli olamamaktadır. Çocuğun bu dönemde bedensel sağlığının yanı sıra büyüme ve gelişimlerinin tüm alanlarıyla desteklenmesi sağlanmalıdır. Özellikle, yenidoğan, bebeklik ve okul öncesi dönemde edinilen veya geçirilen sağlık sorunları çocuğun tipik gelişim aşamaları sürecini olumsuz etkileyebildiği gibi her bir çocukta genetik veya çevresel faktörlere bağlı olarak değişen etki ve sonuçlar yaratmaktadır. Çocukların sağlık sorunlarının sadece hastalık bağlamında değerlendirilmesi çocukların gelişimlerine yönelik önemli bir tehdit unsuru olabilmektedir.

Dolayısı ile ICF'in 0-18 yaş grubunda kullanımı yeterli olamayacağından çocuk ve genç versiyonu düzenlenmiştir.

3. Yararlanabileceğiniz materyaller

3.1 Temel

- 3.1.1. ICF-CY'nin felsefesi konusunda temel bilgiye sahiptir.
- 3.1.2. DSÖ tanımlamaları çerçevesinde sağlık ve engel terimlerini anlar.
- 3.1.3. ICF-CY'nin „DSÖ-Ailesi“ne ait uluslararası bir sınıflandırma olduğunu bilir.
- 3.1.4. ICF-CY'nin amaçları ve kapsamı hakkında temel bilgiye sahiptir.
- 3.1.5. ICF-CY'nin yapısını anlar.
- 3.1.6. ICF-CY'nin Erken Çocukluk Müdahaleleri, Sosyal Pediatri Hizmetleri ve bütünleştirici okulöncesi eğitimi veya ilgili diğer hizmetlerdeki önemini anlar

Süre	Yöntem	Yararlanabileceğiniz materyaller
en az 1 -2 gün	Yüz yüze eğitim	Videolar http://eci20.infosoc.at/index.php?menupos=5&submenupos=1

3.2 İleri Düzey/ Planlama yetenekleri

- 3.2.1. Katılımcılar, DSÖ değerlendirme niteleyicilerinin kodlanması ve kullanımı hakkında bilgi sahibidirler.
- 3.2.2. Katılımcılar, disiplinler ötesi işbirliğinde aile ve çocuğu gözlemleyebilir ve kodlayabilirler.
- 3.2.3. Katılımcılar, DSÖ değerlendirme niteleyicilerini kullanarak aile ile iletişim kurabilirler.

Süre	Yöntem	Yararlanabileceğiniz materyaller
en az 1 gün	Yüz yüze eğitim	DSÖ niteleyicilerine genel bakış

DSÖ niteleyicilerine genel bakış (vücut işlevleri, yapıları ve katılım*)

	WHO Niteleyicisi	Zamansal yönü	Sıklık	Destek gereksinimi
Zedelenme yok Zorluk yok	0		Bireyde problem yok anlamına gelir.	Bağımsız yaşam
Az zedelenme Hafif zorluk	.1	Zamanının %25 den az	Kişi tahammül edebilir ve son 30 gün içinde NADİREN görülür.	Günlük aktiviteler sırasında kişinin gözlemlenmesi gerekebilir.
Orta düzey zedelenme Orta düzey Zorluk	.2	Zamanının %50 den az	Kişinin günlük yaşamında ve son 30 gün içinde ARADA SİRADA görülür.	Orta düzeyde yardım.
İleri düzey zedelenme İleri düzey zorluk	.3	Zamanının %50'sinden den daha fazla	Kısmen günlük yaşam için kişilerin günlük yaşamını bozmakta ve son 30 gün içinde SIK SIK görülür.	Üst düzey yardım, muhtemelen iki yardımcı kişi.
Tam zedelenme Tam zorluk	.4	Zamanının %50'sinden den daha fazla	Tamamen günlük yaşam için kişilerin günlük yaşamını bozmakta ve son 30 gün içinde HERGÜN görülür.	Tamamı ile yardım

* Bu yazı- karmaşıklığı nedeniyle azalmasına bağlı olarak "yetkinlik" ve "performans" arasındaki ayrımı ele almaz.

3.3 İletişim - Katılım

3.3.1. ICF Tarihiçesi

3.3.2. ICD / ICF Fark

3.3.3. Politika

Süre	Yöntem	Yararlanabileceğiniz materyaller
en az 1 gün	Yüz yüze eğitim	ICF Alt Kategorileri

Çocukluk dönemi 0-18 yaş grubunu kapsamaktadır. Bu dönemde edinilen veya geçirilen sağlık sorunlarının tedavisi sürecinde çocuğun sadece fiziksel iyiliğinin sağlanması tam

olarak gelişme hakkının(Çocuk Hakları Sözleşmesi) sağlanması temel alındığında yeterli olamamaktadır. Çocuğun bu dönemde bedensel sağlığının yanı sıra büyüme ve gelişimlerinin tüm alanlarıyla desteklenmesi sağlanmalıdır. Özellikle, yenidoğan, bebeklik ve okul öncesi dönemde edinilen veya geçirilen sağlık sorunları çocuğun tipik gelişim aşamaları sürecini olumsuz etkileyebildiği gibi her bir çocukta genetik veya çevresel faktörlere bağlı olarak değişen etki ve sonuçlar yaratmaktadır. Çocukların sağlık sorunlarının sadece hastalık bağlamında değerlendirilmesi çocukların gelişimlerine yönelik önemli bir tehdit unsuru olabilmektedir.

Dolayısı ile ICF'in 0-18 yaş grubunda kullanımı yeterli olamayacağından çocuk ve genç versiyonu düzenlenmiştir.

ICF Gereksinim aşağıdaki sebeplerle ortaya çıkmıştır;

- a) Çocukluk döneminde işlevlerin doğası ve yapısı gereği yetişkinlerden farklı olması; çocukların küçük yetişkinler olmadığı felsefesi burada önceliklenmektedir. Çocukların vücut işlevleri doğumdan itibaren belli bir sıra ve hızla yetişkinlik dönemine dek gelişmektedir. Her bir dönem kendi içinde farklı özellikler göstermektedir.
- b) Çocuk değişkendir. İşlev sınıflandırma sürecinde çocuk gelişimi sürecini tamamlamadığı için her 6-12 aylık süreçte değişiklikler olacaktır.
- c) Çocukların öncelikli çevreleri ve katılım alanları yetişkinlerden farklıdır.
- d) ICF-CY raporlama sürecinin sürekliliğini ve belgelemeyi kolaylaştırır.

ICF Alt Kategorileri

A. VÜCUT İŞLEVLERİ:

- 1.Bölüm: Zihinsel işlevler. Örnek: bebeğin annesini tanıması
- 2.Bölüm: Duyusal işlevler ve ağrı. Örnek: bebeğin annesinin sesine donup bakması
- 3.Bölüm: Ses ve konuşma işlevleri. Örnek: bebeğin agu, da-da sesleri çıkarması
- 4.Bölüm: Kardiyovasküler, hematolojik, immunolojik ve solunum sistemi işlevleri.
Örnek: aritmiler
- 5.Bölüm: Sindirim, metabolik ve endokrin sistem işlevleri. Örnek: kusma
- 6.Bölüm: Genitouriner ve üreme işlevleri. Örnek: idrar kaçırma

7.Bölüm: Nöromuskuloskeletal ve hareketle ilgili işlevler. Örnek: hemiparezi

8.Bölüm: Deri ve ilişkili yapıların işlevleri. Örnek: alopesi

B. VÜCUT YAPILARI

1.Bölüm: Sinir sistemi yapıları Örnek: hidrosefali

2.Bölüm: Göz, kulak ve ilişkili yapılar Örnek: timpanik membran perforasyonu

3.Bölüm: Ses ve konuşma ile ilgili yapılar Örnek: yarı damak dudak

4.Bölüm: Kardiovasküler, immunolojik ve solunum sistemi yapıları. Örnek: büyük arter transpozisyonu

5.Bölüm: Sindirim, metabolik ve endokrin sistemle ilgili yapılar Örnek: duodenal atrezi

6.Bölüm: Genitouriner ve üreme sistemleriyle ilişkili yapılar Örnek: at nalı böbrek anomalisi

7.Bölüm: Hareketle ilgili yapılar Örnek: ayak bileklerinde kontraktür

8.Bölüm: Deri ve ilişkili yapılar Örnek: yanık

C. ETKİNLİKLER VE KATILIM

1.Bölüm: Öğrenme ve bilgiyi uygulama Örnek: çocuğun annesini taklit etmesi

2.Bölüm: Genel görevler ve talepler Örnek: kitap okuma

3.Bölüm: İletişim Örnek: seslere karşılık verme

4.Bölüm: Yer değiştirme Örnek: yüzüstünden sırtüstüne dönme

5.Bölüm: Kendine bakım Örnek: diş fırçalama

6.Bölüm: Ev yaşamı Örnek: bakkaldan seker alma

7.Bölüm: Kişilerarası etkileşimler ve ilişkiler Örnek: sevdiği kişileri tercih etme

8.Bölüm: Temel yaşam alanları Örnek: kreşe gitme

D. ÇEVRESEL ETMENLER

1.Bölüm: Ürünler ve teknoloji Örnek: D vitamini preparatları

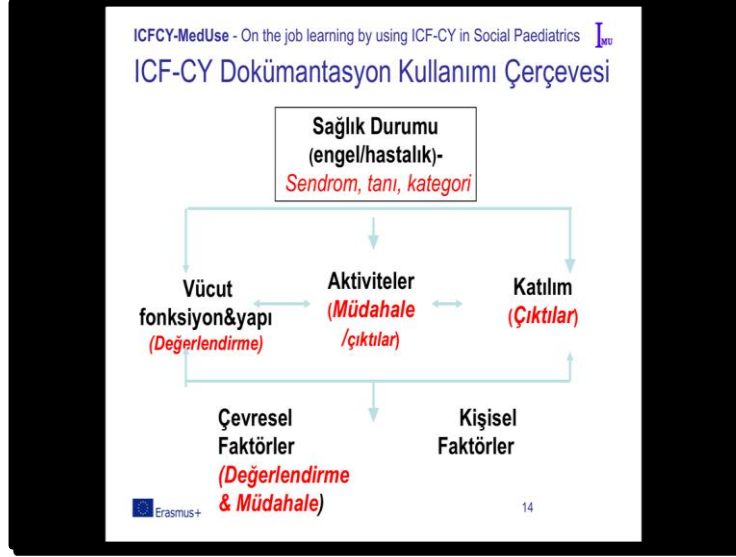
2.Bölüm: Doğal çevre ve çevrede insan yapımı değişiklikler Örnek: rüzgârlı hava

3.Bölüm: Destek ve ilişkiler Örnek: arkadaşlar

4.Bölüm: Tutumlar. Örnek: hemşirelerin davranışları

5.Bölüm: Hizmetler, sistemler ve politikalar Örnek: sağlık güvencesinin olması

ICF Dokümantasyon Kullanımı Çerçevesi

İşlevsellik, Yetiyitimi ve Sağlığın Uluslararası Sınıflandırılması (ICF, WHO,2001), yetersizlik, kısıtlılıkların tanımlanması için kullanılan sınıflandırmadır. ICF aynı zamanda alanda görev yapan pek çok meslek grubunun (hekim, hemşire, terapistler, psikologlar, eğitimciler, çocuk gelişimciler, rehber öğretmenler) ebeveynle birlikte engeli ve özel gereksinimi olan bireyin ve yeteneklerinin tanımlanmasını kolaylaştırıcı ortak bir dildir.

4. Türk literatürü önerileri

<https://www.icf-training.eu/rpool/resources/ICF%20Türkçe.pdf>

<https://www.icfcy-meduse.eu/>